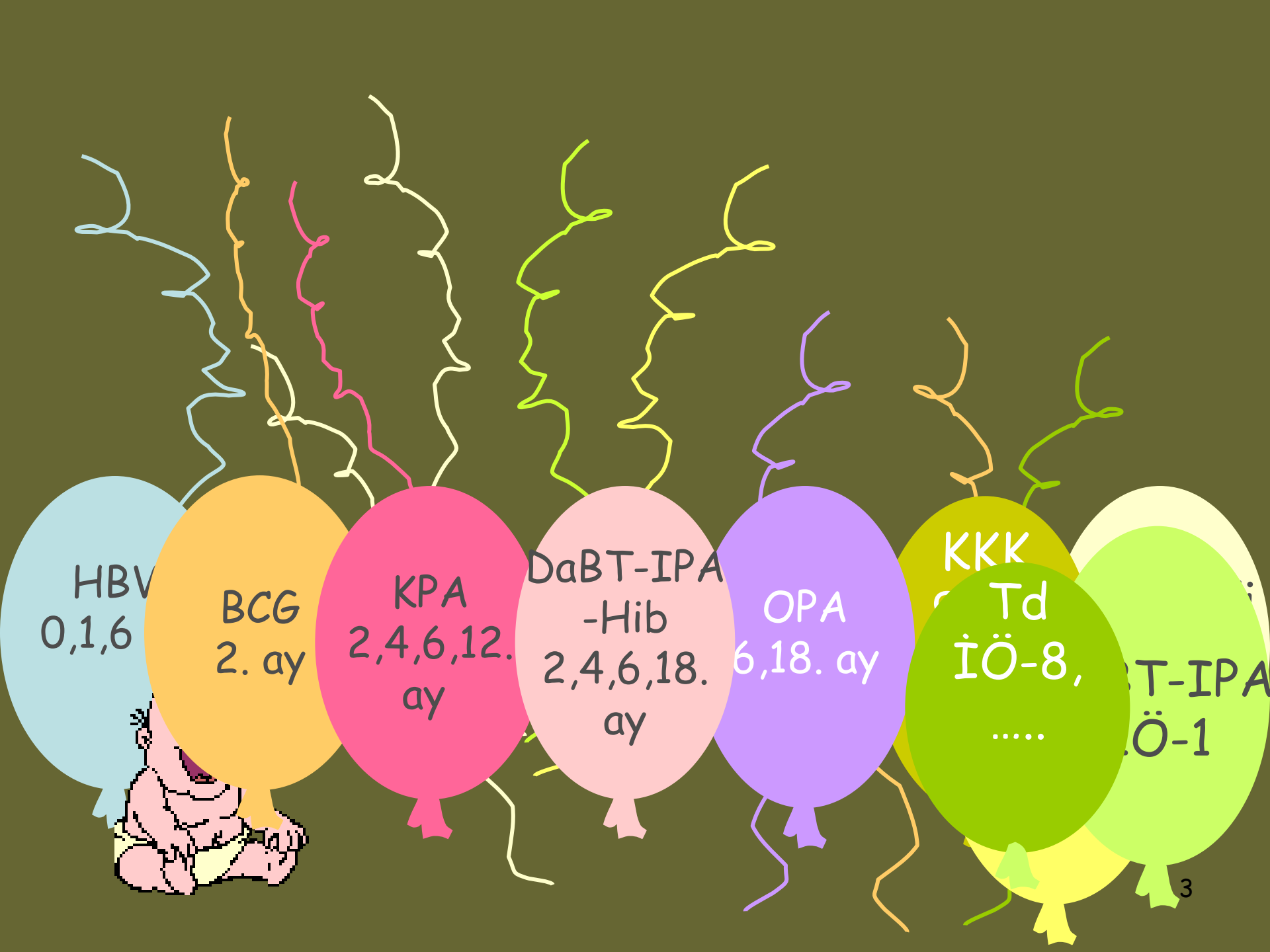

AŞI UYGULAMALARI

Dr. Sevtap GÜNEY
Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı,
Sosyal Pediatri Bilim Dalı, ANTALYA

HBV
0,1,6

BCG
2. ay

KPA
2,4,6,12.
ay

DaBT-IPA
-Hib
2,4,6,18.
ay

OPA
6,18. ay

KKK
Td
İÖ-8,
.....

DaBT-IPA
İÖ-1

SUNU PLANI

- **Aşıyı uygulamadan önce nelere dikkat edilmeli?**
 - ❖ Kontrendikasyonların sorgulanması
- **Aşıyı hazırlarken nelere dikkat edilmeli?**
 - ❖ Son kullanma tarihi, VVM, sulandırıcı
- **Aşıyı uygularken nelere dikkat edilmeli?**
 - ❖ Uygulama yolları, iğne ucu seçimi, acıyı azaltma yöntemleri
- **Aşıyı uyguladıktan sonra nelere dikkat edilmeli?**
 - ❖ Güvenli atık, uygun kayıt, yan etki uyarısı

AŞIYI UYGULAMADAN ÖNCE
NELERE DİKKAT ETMELİ

Aşı kontrendikasyonları
sorgulanmalı

Aşıyı uygulamadan önce bu soruların hepsinin yanıtının hayır olduğundan emin olmalıyız?

❑ Çocuğunuz bugün hasta mı?

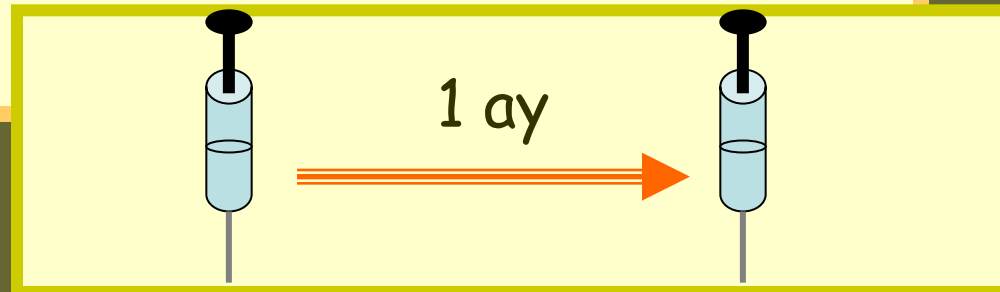
- Orta şiddette, şiddetli hastalık

Aşıyı uygulamadan önce bu soruların hepsinin yanıtının hayır olduğundan emin olmalıyız?

❑ Son 4 hafta içinde çocuğunuza herhangi bir aşı uygulandı mı?

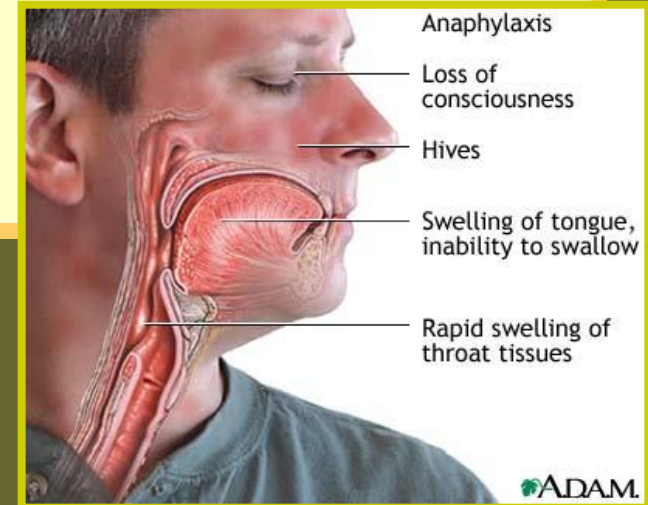
- Aşı dozları arası minimum süre
- Enjeksiyonla verilen iki farklı canlı aşı arası minimum süre

Aşıyı uygulamadan önce bu soruların hepsinin yanıtının hayır olduğundan emin olmalıyız?

□ Herhangi bir yiyecek, içecek, ilaç alerjisi var mı?

- Anafilaktik tipte bir allerji mi?
- Bugün uygulayacağım aşının içinde bu madde var mı?

Aşıyı uygulamadan önce bu soruların hepsinin yanıtının hayır olduğundan emin olmalıyız?

□ Daha önce yapılan herhangi bir aşıdan sonra önemli bir yan etki gelişti mi?

- Anafilaktik tipte bir allerji mi?
- Bugün uygulamam gereken aşının içinde bu aşı var mı?
- aB sonrası ansefalopati mi?
- aB sonrası $\geq 40.5^{\circ}\text{C}$ ateş, konvülziyon, şok benzeri tablo, süregelen ağlama mı?

Aşıyı uygulamadan önce bu soruların hepsinin yanıtının hayır olduğundan emin olmalıyız?

❑ Çocuğunuz nöbet geçiriyor mu ya da nörolojik bir sorunu var mı?

- Boğmaca içeren aşığı yapmadan önce emin olmak gerekiyor.

Aşıyı uygulamadan önce bu soruların hepsinin yanıtının hayır olduğundan emin olmalıyız?

Son bir ay içinde steroid, kortizon, prednizon, kortikosteroid denilen bir ilaç kullandı mı?

- Kullanılan doza ve süreye göre canlı aşıları ertelemek gerekebilir.

Aşıyı uygulamadan önce bu soruların hepsinin yanıtının hayır olduğundan emin olmalıyız?

❑ Steroid şemasına göre değerlendirmek gerekir

▪ Klinik immun supresyon belirtileri varsa,

▪ ≥ 20 mg/gün veya ≥ 2 mg/kg/gün kullanıyorsa canlı aşılar kontrendikedir.

Aşıyı uygulamadan önce bu soruların hepsinin yanıtının hayır olduğundan emin olmalıyız?

Çocuğunuz son bir yıl içinde kemoterapi veya radyoterapi aldı mı?

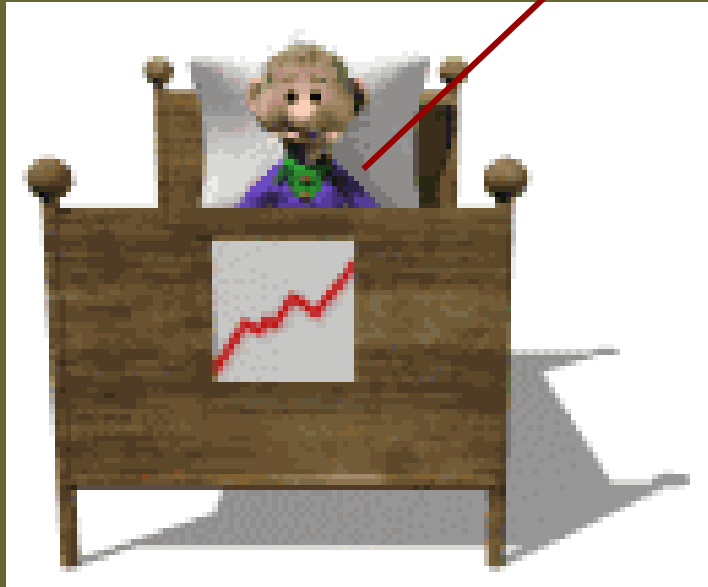
- Özel aşılama şemaları gerekir.

Aşıyı uygulamadan önce bu soruların hepsinin yanıtının hayır olduğundan emin olmalıyız?

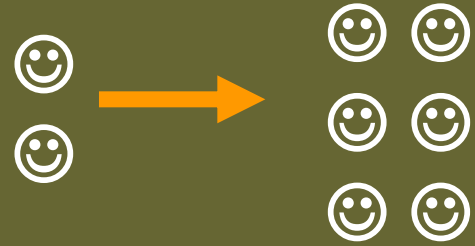
❑ Çocuğunuz son 1 yıl içinde kan, plazma, kan ürünü, immünglobulin ya da gammaglobulin denilen bir ilaç kullandı mı?

▪ KKK ve suçıçeğı aşılarını alınan kan ürününün türüne ve dozuna göre ertelemek gerek.

Verilen kan
ürünü donörün
IgG'lerini içerir.

Canlı viral aşıların etkin
olabilmeleri için replike
olmaları gerekir

Kan ürününün içindeki
donöre ait IgG'ler aşı
virusunun replikasyonunu
engeller

Kan/kan ürünü verdikten sonra KKK ya da suçiçeği aşısı yapmadan önce ne kadar bekleyelim?

Kan ürünü	Doz	Beklenmesi gereken süre
Yıkanmış eritrosit	10 ml/kg	0
Eritrosit suspansiyonu	10 ml/kg	6 ay
Tam kan	10 ml/kg	6 ay
Trombosit	10 ml/kg	7 ay
Plasma	10 ml/kg	7 ay

Kan/kan ürünü verdikten sonra KKK ya da suçiçeği aşısı yapmadan önce ne kadar bekleyelim?

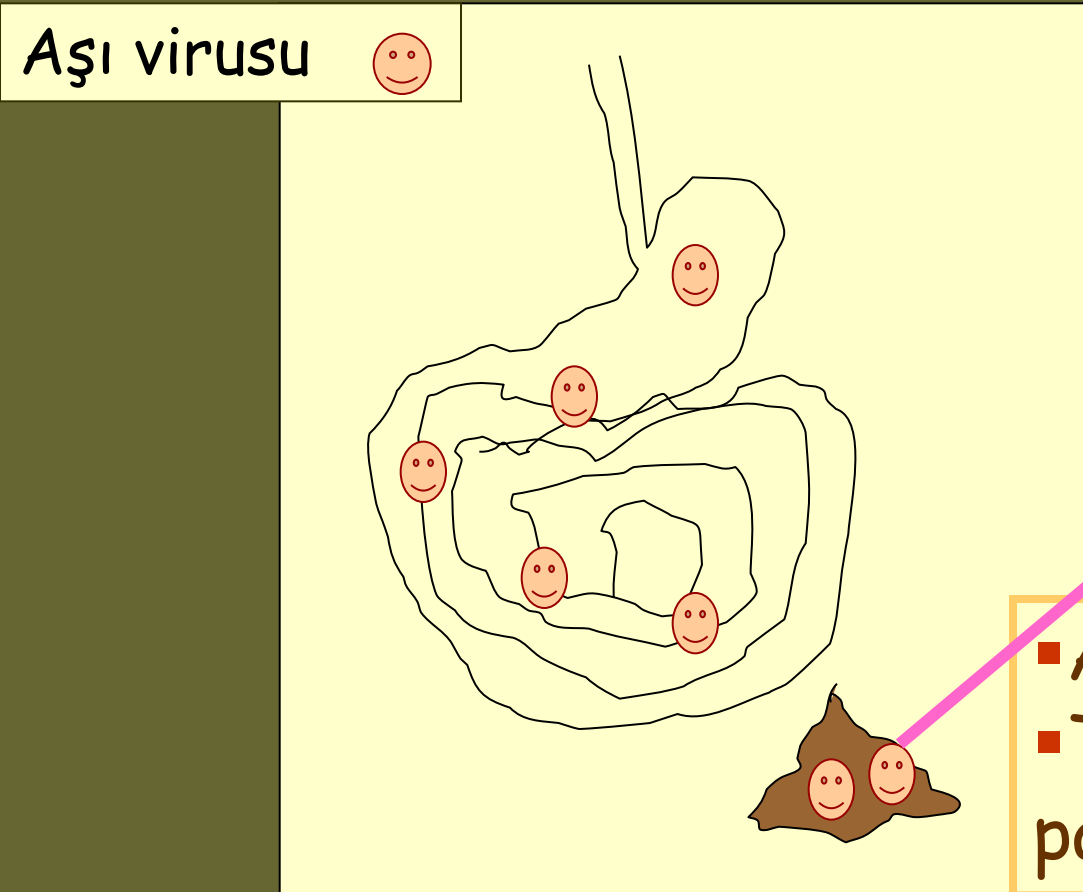
Intravenöz Immunglobulin Dozu	Beklenmesi gereken süre
400 mg/kg	8 ay
1000 mg/kg	10 ay
2000 mg/kg	11 ay

Aşıyı uygulamadan önce bu soruların hepsinin yanıtının hayır olduğundan emin olmalıyız?

❑ Çocuğunuzun aynı evde yaşadığı kişilerden herhangi biri son 3 ay içinde kortizon, steroid, prednizon, kemoterapi veya radyoterapi aldı mı?

- OPA
- Suçiçeği

Ağızdan verilen çocuk felci aşısının bulaşı

- Aşı virusu aktarımı
- Temaslılarda aşıya bağlı paralitik poliomyelit

Suçiçeği aşısinın bulaşı

%4

- Yalnızca döküntüsü olanlarda aşı virusu aktarımı olası

Aşıyı hazırlarken nelere dikkat edelim?

Aşıyı hazırlarken

El temizliği

Yıkama ya da el dezenfektanı

Eldiven

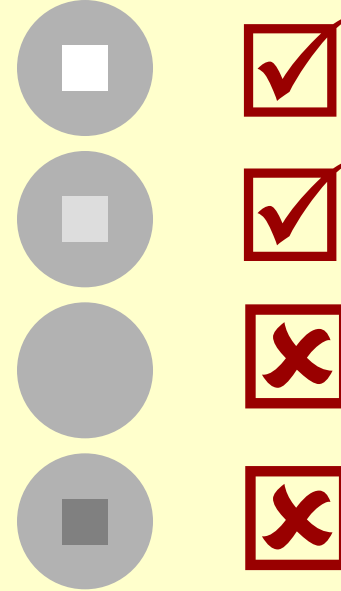
Aşıyı hazırlarken

Son kullanma tarihi

AY, YIL
(ayın son günü)

Aşı flakon izlemcisi

Aşıyı hazırlarken

Sulandırıcı

Üreticinin önerisi dışına çıkılmamalı

Aynı koşulda saklanmış olmalı

Bekletilmemeli

Isıtılmamalı

Aşıyı hangi yolla uygulayalım?

Aşıyı hangi yolla uygulayalım?

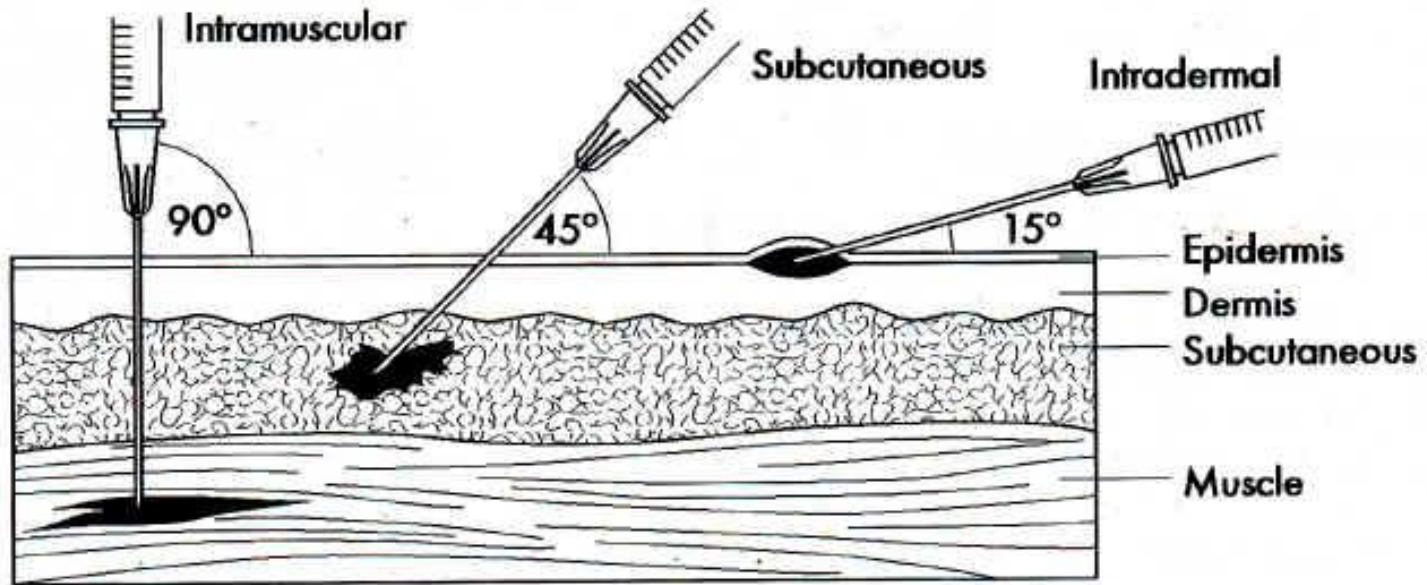
Enjeksiyon yoluyla verilen **canlı** aşılar **subkutan**: KKK, suçiçeği (BCG istisna)

Ölü aşılar **intramusküler**: HBV, KPA, DaBT-IPV-Hib

Aşıların uygulanma yolları

BCG	İD
KKK	SC
Suçiçeği	SC
Kızamık	SC
DaBT-Hib-IPV	İM
HBV	İM
KPA	İM
Hib	İM
HAV	İM

Aşıların uygulanma yolları

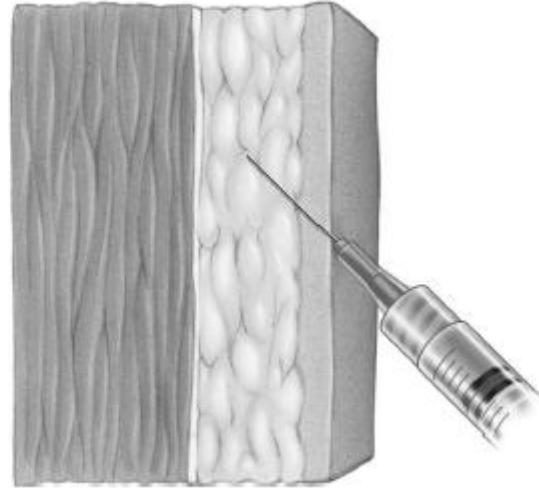

Aşıların uygulanma yolları

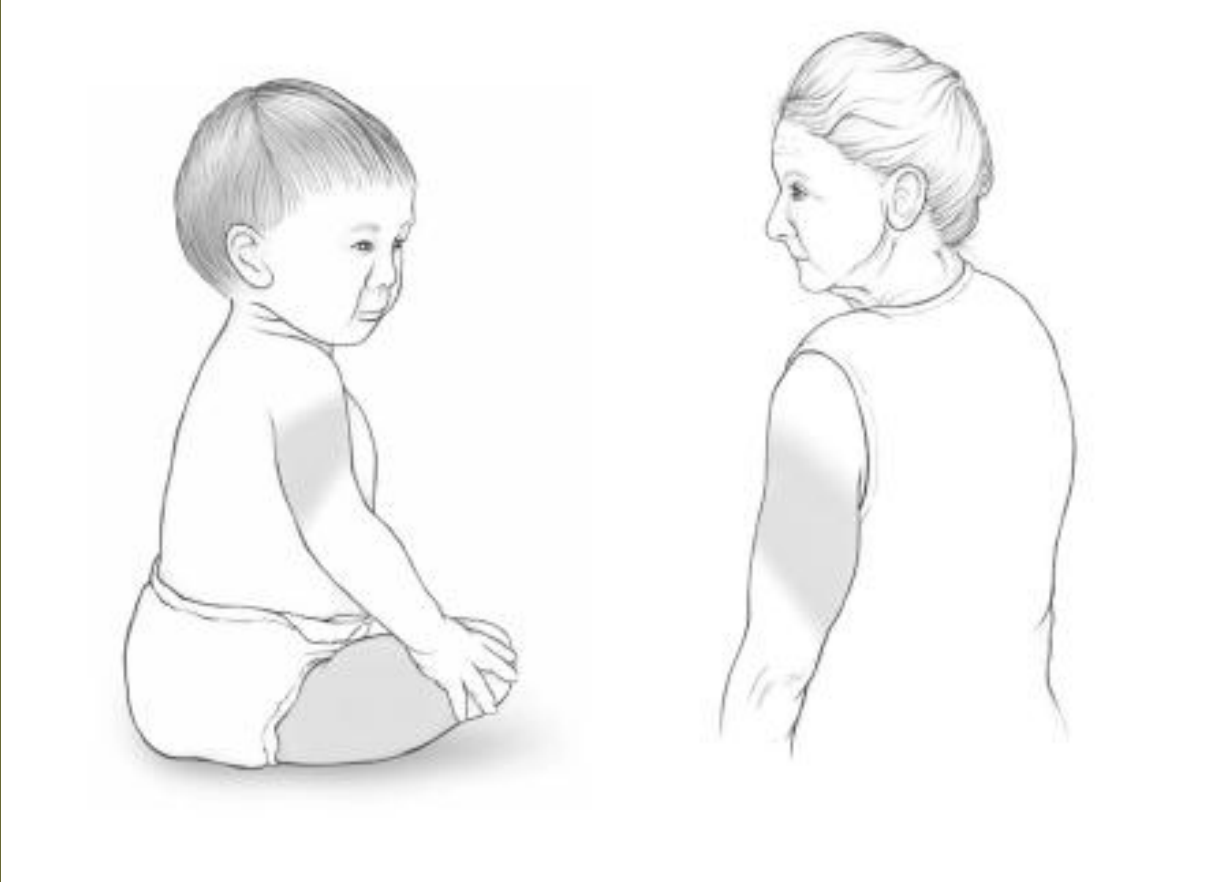

Aşıların uygulanma yolları

- **Subcutaneous (SC)** injections are administered into the fatty tissue found below the dermis and above muscle tissue.

Aşıların uygulanma yolları

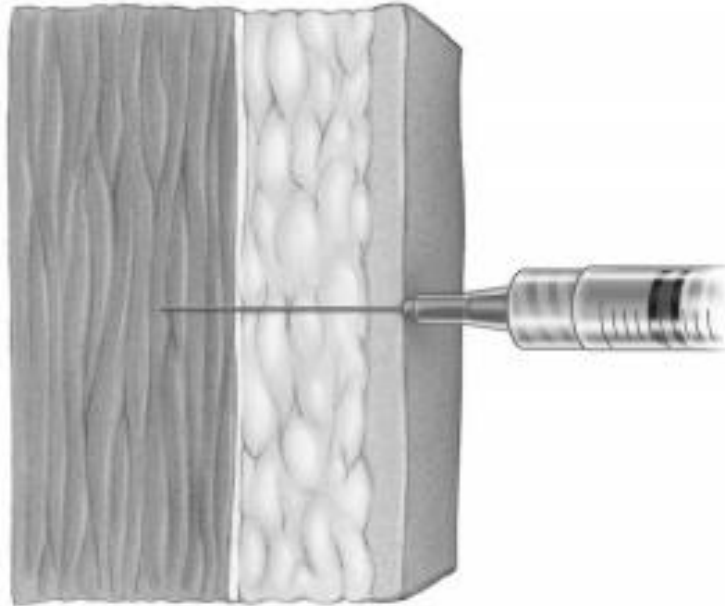

Aşıların uygulanma yolları

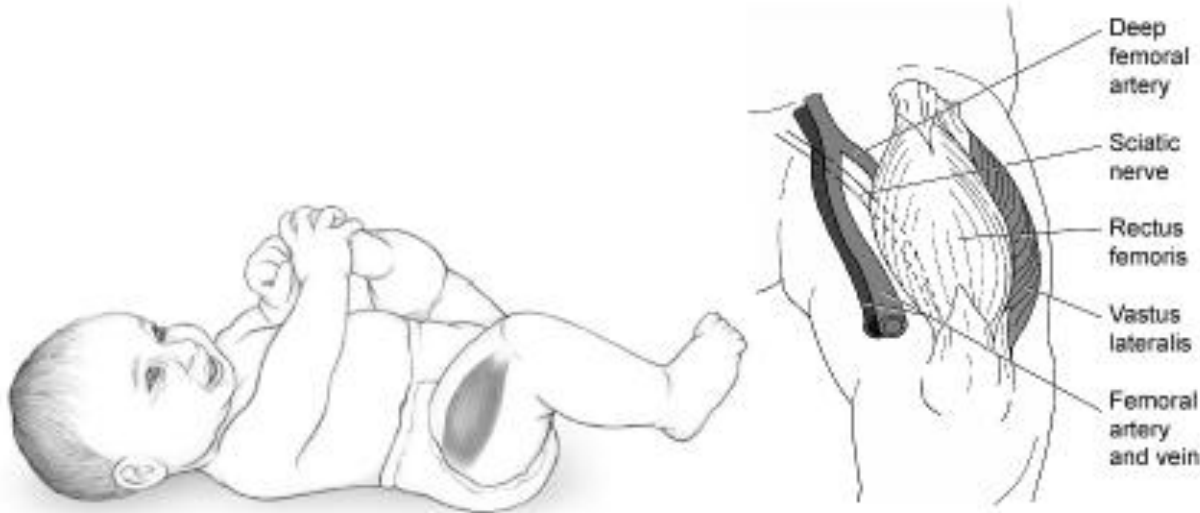

Aşıların uygulanma yolları

- **Intramuscular (IM)** injections are administered into muscle tissue below the dermis and SC tissue.

Aşıların uygulanma yolları

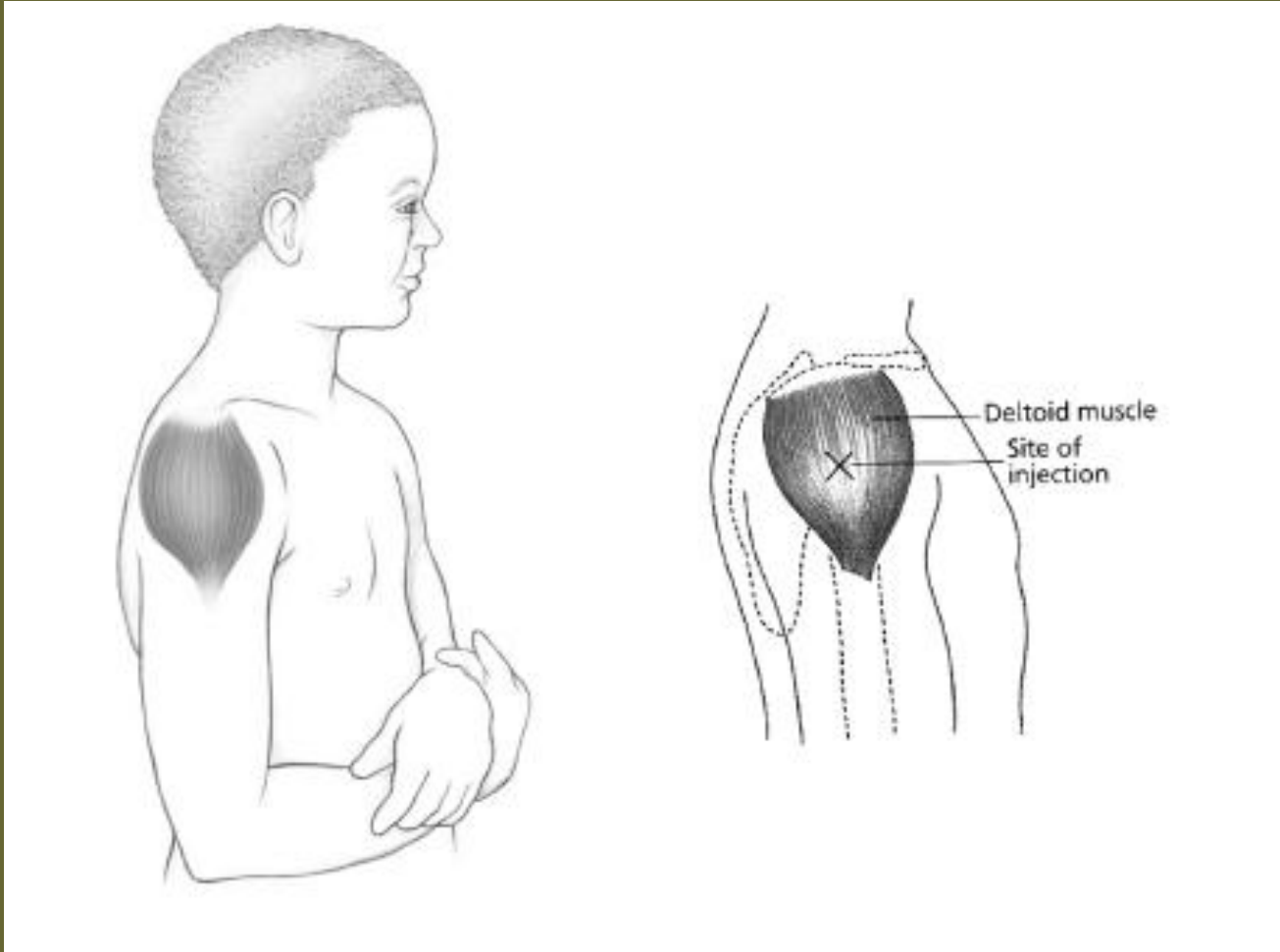
The vastus lateralis muscle of the upper thigh used for intramuscular injections.

Aşıların uygulanma yolları

Photo courtesy Lloyd Ellis, RCH, VIC

Aşıların uygulanma yolları

Aşıların uygulanma yolları

Aşıların uygulanma yolları

Hangi iğne daha uygun?

Aşı iğnesinin özellikleri

SUBKUTAN UYGULAMA İÇİN (23-25 G iğne)

Yaş

0-12 ay

>12 ay

16 mm

KASIÇI UYGULAMA İÇİN (22-25 G iğne)

Yenidoğan

1-12 ay

>12 ay

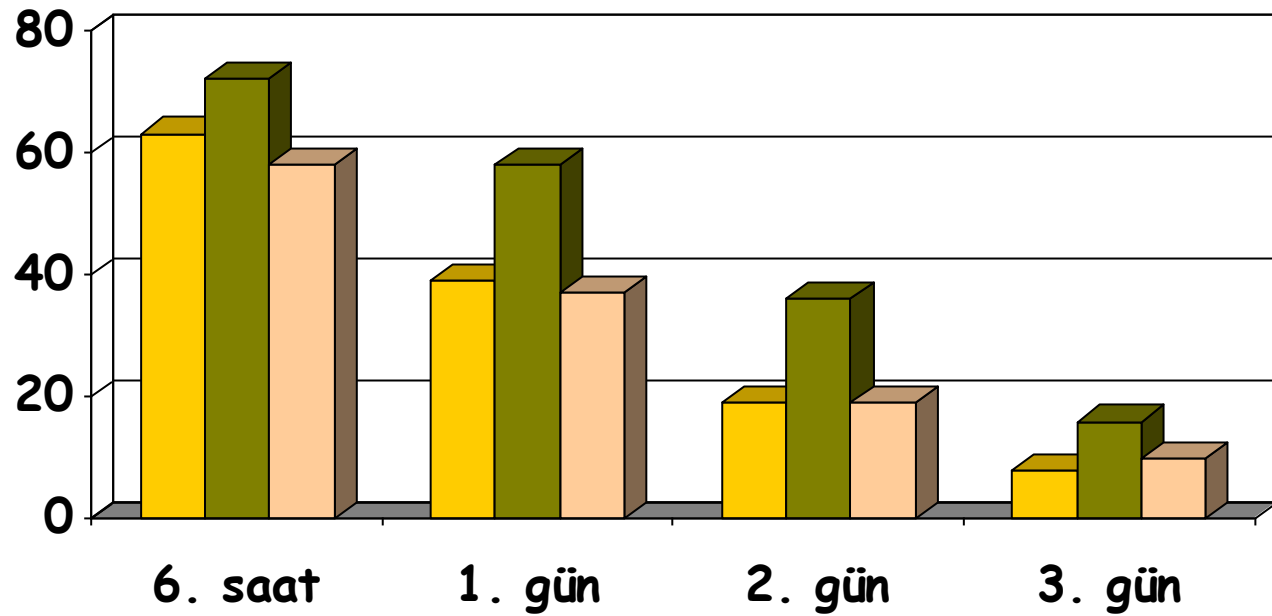
16 mm

25 mm

25-30mm

DBT-Hib aşı uygulamasından sonra görülen lokal yan etkilerin kullanılan iğneye ve günlere göre sıklığı

■ Geniş, uzun iğne ■ İnce, kısa iğne ■ İnce, uzun iğne

Aşı uygulamaları sırasında acıyı azaltmak mümkün mü?

Aşı uygulamaları sırasında acıyı azaltma yöntemleri

UYGULAMA	ACIDA AZALMA
Bebegi yatırmak yerine kucakta tutmak	☒
Aşığı uygulamadan önce ya da sonra injeksiyon bölgesine fiske	☒
Daha az acı veren aşığı daha önce yapmak	☒
Enjektörle aspire etmeden aşığı uygulamak	☒
İki aşının aynı anda yapılması	☐
Aşı uygulanacak bölgeyi soğutmak	☐

Aşıyı uyguladıktan sonra nelere
dikkat etmeli?

Aşıyı uyguladıktan sonra nelere dikkat etmeli

- Mümkünse çocuk 15 dakika süreyle sağlık kuruluşunu terk etmemeli.
- Anaflaksinin acil tedavisi konusunda deneyimli personel bulunmalı
- Acil girişim için gerekli malzeme hazır bulunmalı (O_2 , adrenalin, H_1 res blokeri, SF)

Aşıyı uyguladıktan sonra nelere dikkat etmeli

- Aşı uygulanan bölgeye baskı uygulamamalı.
- İğne uçları tekrar takılmadan enjektörler sivri atık kutusuna atılmalı
- Gerekli formlar ve aşı kartı doldurulmalı
- Sık görülen yan etkiler vurgulanmalı

▪ Aşıyı uyguladıktan sonra proflaktik parasetamol önerilmemeli.

→ Aşıya yanıtı azaltıyor.

teşekkürler